

Letošnji »Teden otroka« je poveril medicinskim sestram važno nalogo

Med. s. Cita Bole

Medicinskim sestram na terenu, zlasti tistim, ki so zaposlene pri zaščiti matere in otroka, je namen, ki ga ima »Teden otroka«, dodobra znan. Zato pač pravilno lahko cenijo uspehe te akcije, ki ima svoj začetek že v l. 1946. Če je »Teden otroka« bil prva leta bolj ali manj kampanjskega značaja, je pa vendarle odigral svojo osnovno vlogo kot mobilizacijsko sredstvo za nov odnos državljanov do mladega naraščaja. Naše sestre, ki so službovale že pred vojno, živo občutijo v svojem vsakdanjem delu prednosti socialno-medicinskega dela ob podpori množic. Zato je povsem razumljivo, da so ob pripravah in v teku akcije bile še posebno požrtvovalne. Prav zato so medicinske sestre gotovo z navdušenjem pozdravile »Proglas slovenski javnosti« (Ljudska pravica, Slovenski poročevalec z dne 5. septembra), ki poziva vse naše ljudstvo in vsakega posameznika, da po svojih močeh prispeva k reševanju problemov, ki so za zaščito naših otrok zlasti pomembni. Naloge, ki jih je proglas za letošnji Teden otroka še posebej podčrtal, so naslednje štiri:

Rejništvo (iskanje rejniških družin).

Borba proti alkoholizmu.

Akcija za zdravo prehrano otroka.

Družbeno upravljanje šol in zdravstvenih ustanov.

To so vprašanja, ki se medicinski sestre v službi ljudskega zdravja sleherni dan postavljajo kot naloge in katerim sama, pa tudi celotni zdravstveni kader ni kos. Res je, to so družbeni problemi, ki bodo toliko prej sanirani, kolikor bolj bodo državljani aktivno sodelovali pri njihovem reševanju. »Teden otroka« je sprožil te probleme in nakazal pot za njih rešitev in ta je v dobro zasnovanem sistematičnem in nepretrganem delu vseh organizacij, ki v svojih programih vključujejo skrb za otroka ob sodelovanju strokovnjakov (socialnih, zdravstvenih, prosvetnih delavcev).

V merilu okrajev, mest in občin so bili ali naj bi vsaj bili v pripravah za proslavo »Tedna otroka« izdelani delovni programi z vsemi bistveno važnimi problemi, ki jih načenja skrb za zaščito otroka v območju njihovega terena. Upamo, da je pri teh delovnih programih povsod sodelovala tudi medicinska sestra. Če ni, tedaj je njena dolžnost, da se v to delo vključi, saj bo resnično zaživelo in se razraslo šele ob njenem sodelovanju. Ker so ji razmere (družbeno gospodarske in zdravstvene) na terenu znane, bo lahko svetovala, pa tudi prevzela del odgovornosti za izvedbo one naloge, ki ji je posebno blizu in jo tako rekoč opravlja vzporedno s svojo službeno dolžnostjo.

Res je, večina sester, zlasti onih z daljšo terensko prakso, že občuti prednosti aktivizacije množic za splošne probleme. Spominjajo se, da se je l. 1945 v dobrem tednu prijavilo 800 družin za oskrbo Bosančkov, da je ogromna večina naših posvetovalnic, jasli, vrtcev, igrišč bila ustanovljena in oprem-

ljena s pomočjo množičnih organizacij in da so ravno od tod prišle tudi pobude za prirejanje raznih predavanj in tečajev. Vedo nadalje tudi, da so zdravstvene akcije širšega značaja, kot so fluorografija, cepljenje, množični zdravstveni pregledi itd., uspele z zavestno pomočjo ljudi. Skratka, uspeli smo vsakokrat in povsod, če je le bil ljudem pravilno raztolmačen problem in jim bila za sodelovanje jasno nakazana tudi oblika njihovega sodelovanja. Če primerjamo udejstvovanje naših državljanov v skrbi za mater in otroka z zadevnim delom v zamejstvu, tedaj šele lahko precenimo razumevanje in pripravljenost ljudi, ki se z aktivnim sodelovanjem ne prestando usposablja jo za reševanje najbolj zamotanih problemov.

Po vsem tem imajo medicinske sestre pri nas docela poseben položaj. Od njihovega dela je odvisno, koliko jih bo skupnost upoštevala. Od njihove pripravljenosti in sposobnosti za pritegovanje širokega kroga sodelavcev so v veliki meri odvisni uspehi pri delu za zaščito ljudskega zdravja. Težko je opravičiti medicinsko sestro, ki je po svojem bistvu socialno-medicinska delavka, da svoje poslanstvo odpravi »med štirimi stenami«, četudi je vestna in marljiva. Vsekakor je sestra že ob odločitvi za svoj poklic morala od drugih poklicev razlikovati delo, ki je namenjeno neposredni skrbi in pomoči človeku. Pri nas in v svetu se vse bolj kaže specifična vloga medicinske sestre kot posredovalke med zdravstveno ustanovo — bolnikom in bolnikovim okoljem. Kako naj sestra uspešno opravlja naloge javnega zdravstvenega delavca, če gleda vse pojave strogo skozi prizmo »čiste medicine«? Kje bo odkrila vzroke zdravju škodljivim pojavom, kje spoznala okoliščine in probleme v širšem merilu, kot jih gleda samo s svojega, nujno subjektivnega stališča? Tako morda zve, da obstoji v Sloveniji dokaj čvrsta Zveza zadružnic (v okviru kmetijskih združenj), da je osnovana strokovna zveza gospodinjskih učiteljic, da se snujejo društva za napredek gospodinjstva in da vse močnejša postajajo Društva prijateljev mladine. Ali je kot zdravstvene delavke ne zanimajo programi teh organizacij, ki nujno obravnavajo vprašanja zdravstva, in če je ne zanimajo, bi jih pa vsaj prezreti ne smela. Res je, vsepovsod se ne bo mogla udejestovati — za nekaj se bo morala odločiti. Najboljše je, da sama presodi, kje je bolj potrebna ali kaj jo posebno zanima. Kakor hitro se bo poglobila v delo posameznih organizacij, bo našla tudi primerne oblike za uveljavljanje zdravstvenih vprašanj. Skratka, našla si bo zaveznika v svojem strokovnem delu.

Nujno je, da se ob nalogah, ki jih je letošnji »Teden otroka« postavil pred našo javnost, spomnimo tudi naših slabosti, ki se zlasti jasno pokažejo ob takih prilikah, tudi če se nanašajo na manjši odstotek sester. Zveza ženskih društev Slovenije in njene Okrajne organizacije so namreč prevzele skrb za izvedbo akcije: »Za zdravo prehrano otroka«. Akcija bo ob sodelovanju zdravstvenih delavcev trajala vse leto — do prihodnjega »Tedna otroka«. Posebej je naglašeno krepko sodelovanje medicinskih sester. Z namenom, da bi se znašle in izpolnile naša pričakovanja, je v naslednjem spisu dr. Damjana Bebler podala dragocene napotke, ki jih bodo sestre v praksi še obogatile.